Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 61/2025

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA *2025/2026-2027/2028*
(skrajne daty)
Rok akademicki 2026/2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Podstawy dydaktyki**
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Filologiczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Germanistyki
Kierunek studiów	filologia germańska
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 4
Rodzaj przedmiotu	przedmiot specjalnościowy (specjalność nauczycielska), obowiązkowy
Język wykładowy	język niemiecki i język polski
Koordynator	dr hab. Krystyna Mihułka, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	pracownicy Instytutu Germanistyki

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
4	15	15							**2**

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

1.3. Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)

(egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Ćwiczenia: zaliczenie z oceną (ćw.); wykład: zaliczenie bez oceny oraz egzamin.

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość języka niemieckiego na poziomie co najmniej B2.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie z terminologią z zakresu dydaktyki ogólnej, w tym pedeutologii.
C2	Zapoznanie z elementami układu (glotto)dydaktycznego ze szczególnym uwzględnieniem jego dwóch kluczowych elementów: nauczyciela i ucznia.
C3	Zapoznanie ze standardami kształcenia nauczycieli, w tym nauczycieli języków obcych, w Polsce, możliwościami doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz kluczowymi kompetencjami, w jakie powinien być wyposażony profesjonalny nauczyciel (w tym języka obcego).
C4	Uświadomienie złożoności zawodu nauczyciela i różnorodnych ról, które pełni nauczyciel, w tym nauczyciel języka obcego.
C5	Uświadomienie heterogeniczności klasy, różnorodnych potrzeb edukacyjnych uczniów wynikających z ich cech osobowościowych, ponadprzeciętnych zdolności lub dysfunkcji.
C6	Kształtowanie kompetencji społecznych odpowiednich dla poziomu studiów.

3.2. Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych [1]
EK_01	Student zna normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogiczno-dydaktycznej, jak i zagadnienia dotyczące edukacji włączającej, pracy z uczniami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych.	NW4, NW5, NW6
EK_02	Student zna i rozumie zasady funkcjonowania układu dydaktycznego, potrafi nazwać i scharakteryzować jego poszczególne elementy (nauczyciel, uczeń, metody nauczania, środki dydaktyczne, materiały dydaktyczne i treści nauczania, polityka edukacyjna kraju, środowisko szkolne i społeczne), ze szczególnym zwróceniem uwagi na jego dwa kluczowe filary, tj., ucznia i nauczyciela (jego wykształcenie i kompetencje w tym osobiste).	NW7, NW14, NW15
EK_03	Student potrafi analizować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, w tym rozpoznawać indywidualne potrzeby edukacyjne uczniów, prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów. Adekwatnie do indywidualnych potrzeb potrafi dobierać i tworzyć materiały dydaktyczne, jak i monitorować postępy uczniów.	NU1, NU2, NU3, NU4, NU11

[1] W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

EK_04	Student potrafi poprawnie posługiwać się terminologią z zakresu dydaktyki ogólnej w języku polskim i niemieckim oraz stosować ją nie tylko w dyskursie naukowym, lecz także w dyskursie szkolnym adekwatnie do wieku uczniów.	NU15, NU18
EK_05	Student jest gotów do propagowania edukacji włączającej na różnych szczeblach edukacji oraz projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły i poprawy jakości pracy w tej instytucji.	NK4, NK6

3.3. Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Dydaktyka – wyjaśnienie pojęcia; dydaktyka jako nauka o nauczaniu i uczeniu się – przegląd definicji, stanowisk, koncepcji.
Układ (glotto)dydaktyczny – ogólna charakterystyka jego elementów (nauczyciel, uczeń, język, materiały (glotto)dydaktyczne, metody nauczania i uczenia się, środowisko szkole, społeczne, polityka edukacyjna państwa). Analiza wybranych modeli układu (glotto)dydaktycznego.
Pedeutologia – wyjaśnienie pojęcia; teoretyczne ujęcia osoby nauczyciela – przegląd wybranych koncepcji. Kompetencje nauczyciela (w tym języka obcego) w odniesieniu do wiedzy, umiejętności oraz postaw i cech osobistych. Analiza wyników wybranych badań przeprowadzonych wśród polskich nauczycieli (w tym języków obcych).
Kształcenie nauczycieli (języków obcych) w Polsce – standardy kształcenia nauczycieli i ich realizacja w ramach specjalizacji nauczycielskiej w trakcie studiów (filologicznych) i praktyki zawodowej. Rozwój zawodowy nauczyciela – możliwości i ograniczenia.

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
Zostać nauczycielem (języka niemieckiego) – powołanie vs. zawód jak każdy inny – wprowadzenie w problematykę.
Role i zadania nauczyciela, w tym języka obcego – omówienie wybranych (wychowawca, mediator interkulturowy, refleksyjny praktyk, badacz).
Doskonalenie praktyki nauczyciela – badanie w działaniu – ogólna charakterystyka, założenia, struktura, walory i ograniczenia. Badanie w działaniu na łamach literatury glottodydaktycznej – przegląd wybranych projektów badawczych.
Dylematy bycia nauczycielem. Tożsamość zawodowa nauczycieli.
Uczeń: Indywidualizm a kolektywizm – cechy indywidualne uczniów a realizacja ogólnych celów nauczania: cechy osobowe uczniów, style uczenia się. Praca z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych – charakterystyka wybranych zasad i metod postępowania na lekcji języka obcego. „Niezwykły uczeń" – indywidualne potrzeby edukacyjne w nauce języków obcych – uczeń ponadprzeciętnie uzdolniony językowo, uczeń niepełnosprawny, uczeń dyslektyczny, stymulowanie zdolności językowych.
Proces dydaktyczny – pomiędzy wychowaniem a przekazywaniem wiedzy i kształtowaniem umiejętności.

3.4. Metody dydaktyczne

Wykład: wykład konwersatoryjny, wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość.

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów, praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), metody kształcenia na odległość.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., ...)
EK_01	kolokwium, egzamin ustny, interakcja w trakcie zajęć	w., ćw.
EK_02	kolokwium, egzamin ustny, interakcja w trakcie zajęć	w., ćw.
EK_03	kolokwium, projekt, interakcja w trakcie zajęć	w., ćw.
EK_04	kolokwium, egzamin ustny, interakcja w trakcie zajęć, projekt	w., ćw.
EK_05	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	w., ćw.

4.2. Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.
Wykład: zaliczenie bez oceny na podstawie aktywności podczas zajęć oraz systematycznej obecności. Uzyskanie zaliczenia upoważnia do podejścia do egzaminu.
Ćwiczenia: zaliczenie z oceną na podstawie kolokwium, projektu oraz aktywności podczas zajęć. Zdobycie min. 60% punktów z przewidzianych prac uprawnia do otrzymania pozytywnej oceny z przedmiotu, tj. min. 60% - dst; min. 70% +dst, min. 80% db, min. 90% +db, od 96% bdb.

Ocenę pozytywną z przedmiotu można otrzymać wyłącznie pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny za każdy z ustanowionych efektów kształcenia. Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia arytmetyczna ocen cząstkowych.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	30 (15 w. + 15 ćw.)
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	10 (5 w. + 5 ćw.)
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do kolokwium, egzaminu, opracowanie projektu itp.)	20 (12 w. + 8 ćw.)
SUMA GODZIN	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	**2**

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Benner, Dietrich (2021): Zarys ogólnej dydaktyki nauki. Impuls: Kraków.

Kron Friedrich W / Jürgens Eiko / Standop Jutta (2014): Grundwissen Didaktik. Ernst Reinhardt Verlag: München.

Kupisiewicz, Czesław (2012): Dydaktyka. Podręcznik akademicki. Impuls: Kraków.

Kwiatkowska, Henryka (2008): Pedeutologia. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.

Merkens, Hans (Hrsg.) (2003): Lehrerbildung in der Diskussion. Schriften der Deutschen Gesellschaft für Erziehungswissenschaften. Leske-Budrich: Opladen.

Mihułka, Krystyna / Chojnacka-Gärtner, Joanna (2021): Persönlichkeit und berufliche Qualifikationen von Fremdsprachenlehrkräften. W: Gębal, Przemysław E. / Jaroszewska, Anna / Kumięga Łukasz (red.): Pädagogisch-fremdsprachendidaktische Verortungen der Lehrerforschung. Konzepte, Herausforderungen, Perspektiven. V&R unipress | Brill Deutschland: Göttingen, 61-78.

Mihułka, Krystyna (2022): Entwicklung der kulturellen Identität des Individuums im DaF-Unterricht in Polen – zwischen Theorie und Praxis. W: Acta Germanica: German Studies in Africa, Vol. 50, No. 1, 181-198.

Mihułka, Krystyna (2024): Przyszli nauczyciele języka niemieckiego o wyborze swojej drogi zawodowej. W: Języki Obce w Szkole 2/2024, str. 89-99.

Okoń, W. (2003) Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak.

Szempruch, Jolanta (2013): Pedeutologia. Studium teoretyczno-pragmatyczne. Impuls: Kraków

Tulodziecki, Gerhard / Herzig, Bardo / Blömke Sigrid (2004): Gestaltung von Unterricht. Eine Einführung in die Didaktik. Klinghard: Bad Heilbrunn.

Aktualne Standardy Kształcenia Nauczycieli (Języków Obcych) w Polsce

Literatura uzupełniająca:

Gębal, Przemysław E. / Jaroszewska, Anna / Kumięga Łukasz (red.): Pädagogisch-fremdsprachendidaktische Verortungen der Lehrerforschung. Konzepte, Herausforderungen, Perspektiven. V&R unipress | Brill Deutschland: Göttingen.

Hattie, J. (2014): Lernen sichtbar machen. Überarbeitete deutschsprachige Ausgabe von „Visible Learning" von Wolfgang Beywl und Klaus Zierer. Hohengehren: Schneider.

Mayr, J. (2012): Ein Lehramtsstudium beginnen? Ein Lehramtsstudium beginnen lassen? In: Weyand, B./Justus, M./Schratz, M. (Hrsg.): Auf den Lehrer/die Lehrerin kommt es an. Geeignete Lehrer/innen gewinnen, (aus-)bilden und fördern. Stifterverband für die deutsche Wissenschaft, 40-59.

Meyer, Meinert A. / Prenzel, Manfred / Hellekamps, Stephanie (red.) (2008): Perspektiven der Didaktik. (=Zeitschrift für Erziehungswissenschaft, Sonderheft 9/2008). VS Verlag für Sozialwissenschaften | GWV Fachverlage: Wiesbaden.

Mihułka, Krystyna (2015): *Sylwetka absolwenta filologii germańskiej o specjalności nauczycielskiej a rzeczywisty stan przygotowania kandydatów do zawodu nauczyciela.* W: Neofilolog, nr 44/2, 205-219.

Mihułka, Krystyna (2016): *O wartości praktyk pedagogiczno-dydaktycznych w kształceniu językowym na przykładzie przyszłych nauczycieli języka niemieckiego.* W: Języki Obce w Szkole 4/2016, 53-63.
Mihułka, Krystyna (2018a): *Osobowość nauczyciela a wpływ wychowawczy – ujęcie teoretyczne*. W: Języki Obce w Szkole 3/2018, 119-125.
Mihułka, Krystyna (2018b): *Walory osobowe nauczyciela w opinii uczniów. Przegląd współczesnych badań.* W: Języki Obce w Szkole 4/2018, 99-103.
Mihułka, Krystyna / Chojnacka-Gärtner, Joanna (2019a): *Auf die Persönlichkeit des Lehrers kommt alles an – Forschungsbericht zum Profil eines „guten" Fremdsprachenlehrers in allen Schultypen in Polen.* W: Journal of Languages for Specific Purposes No. 6, 167-176.
Mihułka, Krystyna / Chojnacka-Gärtner, Joanna (2019b): *A jednak osobowość! „Dobry nauczyciel języka obcego w świetle wypowiedzi uczniów i studentów.* W: Kwartalnik Pedagogiczny, 64, 2 (252), 38-53.
Rothland, M./Terhart, E./Bennewitz, H. (red.) (2014): Handbuch der Forschung zum Lehrerberuf. Münster: Waxmann.
Zawadzka, Elżbieta (2004): Nauczyciele języków obcych w dobie przemian. Kraków: Impuls.
Zawadzka, Elżbieta (2010): Nauczyciel języków obcych i jego niepełnosprawni uczniowie. Kraków: Impuls.

Najnowsze publikacje o charakterze naukowym oraz materiały z prasy bieżącej i zasobów internetowych, zgodne z treściami merytorycznymi przedmiotu.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej